

разработке национального стандарта по обслуживанию инвалидов. Директор Ростовской областной библиотеки для слепых И. К. Ермоленко представила концепцию и положения стандарта, который включает основные направления организации обслуживания инвалидов начиная с внешнего доступа в библиотеку, внутреннего пространства библиотеки, формирования фондов, выбора форм деятельности до подготовки библиотечных кадров, работающих с инвалидами.

Российская государственная библиотека для слепых представила концепцию формирования электронных коллекций, отвечающих потребностям незрячих пользователей. Причем опыт репродуцирования и серийного издания литературы местных авторов на специальных носителях уже имеется в Калужской областной библиотеке для слепых.

Особенно интересным для меня было сообщение М. П. Коноваловой - директора Областной библиотеки для слепых, г. Калуга, в котором предлагались пути взаимодействия специальных и публичных библиотек в обслуживании незрячего читателя. А заключаются они в следующем: во-первых, в оказании методической помощи публичным библиотекам (проведение научно-практи-

ческих конференций, семинаров, анкетирование, издание методических рекомендаций по работе с инвалидами); во - вторых, организация пунктов выдачи литературы для слепых при ЦБС; в - третьих, оказание помощи в обеспечении публичных библиотек тифломагнитофонами, тифлотехникой и компьютерами.

На областную специальную библиотеку возложена роль координирующего центра информационной и просветительской реабилитации, а также методического центра для публичных библиотек региона.

На мой взгляд, это направление очень актуально как для муниципия Кишинэу, так и для всей республики, так как каждая публичная библиотека должна стать центром социокультурной реабилитации инвалидов и информационно - досуговой деятельности.

BIBLIOTECI DE SEAMĂ

Ion ȘPAC

Gheorghe CODREANU (23.04.1856, suburbia Chișinăului Buiucani - 1911, Chișinău), învățător, alcătuitor de manuale și dicționare, publicist și militant pentru introducerea limbii române în școală și în biserică, pentru tipărirea de cărți în limba băștinasilor. A absolvit Școala Normală din Bairamea. A lucrat învățător în județul Chișinău, iar în ultimii ani - în localitatea unde s-a născut. Prima lucrare didactică, *Abecedar rusesc pentru moldoveni*, a văzut lumina tiparului în 1897. Peste doi apare *Dicționar în scurt pentru convorbiri ruso-moldovenești* (Ch., 1899), reeditat în 1904 și 1912, ultima variantă având și titlul *Rusesc-moldovenesc și moldovenesc-rusesc cuvîntelnic*. Ulterior învățătorul Gh. Codreanu a mai scos cărțile: *Proverbe (Zicători) moldove-*

nești cu tălmăcire pe limba rusească (Ch., 1906), *Pilde și anecdoturi, tălmăcite pe limba moldovenească* (Ch., 1906), care, cu toate că nu fuseseră adresate elevilor, erau preferate de copii, căci autorul, culegînd aceste zicători și anecdote din gura poporului basarabean, le-a povestit pe înțelesul tuturor.

Academicianul Mihai Cimpoi în a sa *O istorie deschisă literaturii române din Basarabia* (Ch., 1997, P. 343), alături de mitropolitii Bănulescu-Bodoni, Gurie Grosu și de cărturarii Ioan Doncev, Dimitrie Sulima, Iacob Hâncu-Ghinculov, Mihail Ciachir ș.a. autori de cărți în limba română, 'il numește și pe Gheorghe Codreanu, care s-a manifestat în acei ani de restriște ca unul din puținii naționaliști basarabeni de la finele sec. XIX - începutul sec. XX.

* Referințe: Ciobanu Șt. *Cultura românească în Basarabia sub stăpînirea rusească*. - Chișinău, 1923. - P. 134 - 137.

Teodor CREANGĂ (1890?, jud. Bender, - 25 sept. 1940, București), devotat patriot, om de cultură, luptător pentru Unire, președinte al Camerei de agricultură din Tighina, deputat și senator în Parlamentul României. Iubitor de lecturi și colecționar de cărți, a deținut o bibliotecă foarte bogată. În 1940, în urma tragicelor evenimente din 28 iunie, Teodor Creangă s-a despărțit de soție care urma să aștepte cele două copile ale lor ce lipseau de acasă, și împreună cu alți refugiați, a plecat spre București.

Adânc îndurerat de pierderea Basarabiei și de ruptura din familie (soția mai nu reușise să treacă Prutul, el n-a putut suporta pribegia), în ziua de 25 septembrie s-a aruncat pe trotuar de la etajul de sus al hotelului *Liric*. A doua zi a fost înmormântat în cimitirul *Reînvierea-Colentina*, unde Ion Inculeț și Eugeniu Adamovici au rostit

cuvinte de rămas bun.

În *Protocolul ședinței întâiului Congres Moldovenesc al soldaților, marinărilor și ofițerilor din întreaga Rusie*, care a avut loc în orașul Chișinău de la 20 pînă la 27 octombrie 1917, la ședințele din 26 și 27 octombrie, printre patru deputați din partea ținutului Benderului este numit un Creangă, fără prenume. Iar în enciclopedia lui Iurie Colesnic *Sfatul Țării* (Ch., 1998. - P. 132) figurează Creangă Ion (Crangă Ion), născut în 1894, s. Corjova, județul Bender, care a avut "mandat validat de la 21. XI. 1917 pînă la 15. XI. 1918. A fost membru al Comisiei a II-a Agrare. La 27 martie 1918 a votat Unirea Basarabiei cu România" (P. 132); tot aici se mai prezintă și *Anchetării list*. Admit, că în toate documentele este vorba de aceeași personalitate - Teodor Creangă.

* Teodor Creangă // *Viața Basarabiei*. - 1940. - Nr. 9-10. - P. 111-114

Emil GANE (8. VIII. 1906, Cobâlca, jud. Orhei - 5. V. 1966, România) literat, documentarist, publicist. A studiat la Facultatea de litere a Universității din Iași, aici își ia licența, iar mai târziu urmează studiile de specializare la Universitatea Carolină din Praga. Doctor în literatura slavă comparată cu tema *Momente moldovenești în opera lui A. S. Pușkin*.

A deținut funcțiile de secretar general al Regionalei Fundațiilor Culturale Regale *Principele Carol*. A activat în domeniul presei: redactor al ziarului *Cuvînt Moldovenesc*, începînd cu anul 1938, împreună cu Vladimir M. Neaga, Nicolae Gh. Spătaru, Petre V. Ștefănuță

ș. a. colegi redactează revista *Viața Basarabiei*. Concomitent a colaborat la publicațiile: *Slavia*, *Teatrulnaia Europa*, *Adevărul literar și artistic*, *Arhivele Basarabiei* ș. a., fiind și subdirector al Arhivelor Statului din Chișinău.

În anii 1936-1937, Emil Gane a publicat la *Arhivele Basarabiei* și la *Viața Basarabiei* șapte loturi de documente, printre care și *Documente pentru familia Ganeștilor* de la ținutul Orheiului, care constituie un început de cercetare al arborelui genealogic al *Ganeștilor*.

A publicat în *Viața Basarabiei* numeroase studii, articole, cronici și recenzii. Între anii 1940-1955, fiind deportat, s-a aflat pe insula Sahalin.

Bibliografie:

❖ *Procesul răzășilor din Cobâlca, ținutul Orheiului cu boierul Iordache Millo pentru moșia Cobâlcei* // *Viața Basarabiei*. - 1995. - nr. 10. - P. 29 - 32; Nr. 11-12. - P. 63-68;

❖ *România văzută de străini* // *Viața Basarabiei*. - 1993. - Nr. 10. - P. 64

Referințe:

❖ *Figuri contemporane din Basarabia*. - Chișinău: Ed. "ARPID", 1939. - P. 60-61;

❖ Cimpoi M. *O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia*. - Chișinău: Ed.: ARC, 1997. - P. 147;

❖ Colesnic Iurie. *Gane Emil* // Chișinău: Enciclopedie. - Chișinău, 1997. - P. 224.